

4

ან საჭირო გვამს, იმერეთში დიდს ჰატიეს
სცემენ. თუ ტანსაცმლით თანამდებობის
პირათ გიცვნეს, სადაც უნდა შემოგალამ-
დეს ყაველგან იპოვნი ლამის გასათევსაც
და კარგს მასპინძელსაც. მაგრამ თუ ჩვენებუ-
რად, უბრალოდ გაცეია და უბრალო კაცა-
თაც გიცვნეს, მაშინ კი ღმერთმა შეგინახოს!
პარგალებულს სახლის წინაც რომ მიხვდე და
ლამის გათევინება სთხოვო, სახლის კარგებს
შენ წინ მიხურავს და შიგნიდგან დედა-კაცი
გამოვგახის: „შინ არავინ გახლავსო. მეზო-
ბლისკენ თითს მიგიშვერს და გეტუვის: „იქ
მიბანდით იმ მეზობლისას; იქ მოგისვენებე-
ნო.“ ამისთანა გარემოებაში, რასაკირველია,
ევროპიულს ტანსაცმელს დიდი მნიშვნელო-
ბა აქვს..

მ....დგან რომ გამოველით, მზე გადხრილი
იყო, მაგრამ მზე მაინც ასეთნაირად გაფქერდა,
რომ ვარჩიე ჩემ დამტკრეულს ქოლგის ქვეშ
თავი შემეფარებინა. ჩვენ მივდიოდით ზლა-
ხათუბნის გზაზედ. ჩიკოლიყი და ზიგოლი-
კი დაწინაურდნენ პუდაბზიკა კი ჩემ გვერ-
დით მოდიოდა. იმისი გახრევილი ცხენი ისე
დაუძმობილდა ჩემ ჯორს, რომ უიმისოთ ნა-
ბიჯის გადადგმასაც არ აპირებდა. პუდაბზიკა
ჩემთან ძალან ამაყობდა და ცდილობდა უკან
ჩამოვერჩინე; ამისგამო ის ხშირად ასაჩუქ-
რებდა დეზებით და მათრახით თავის ბედაურს,
მაგრამ საწყალი ცხენი ხენეშით თითქო ამა-
ეუბნებოდა: ტყავიც რომ გამაძრო, ჩემ ძმო-
ბილს ვერ დავცილდებოთ. პატრიონის თვალის
მოსატყუებლად ცოტაზედ გაჩანჩალდებოდა,
მერე შეჩერდებოდა და ისევ გვერდში ამოუ-
დგებოდა ჩემ ჯორსა. პუდაბზიკას მეტის-მეტი
სიკაპასით ცხვირი უწითლდებოდა. ის ჯავრო-
ბდა ჩემ გვერდით სიარულს. ჩვემო იმერეთ-
ში გაუკრეპელ-ჯორზედ შეჯღომა ძლიერ
ეთაკილებათ; თუ მოახერხა, იმერელი ცხენს
უკან ხურჯინს არ შემოიკრას; თავადი-შვი-
ლი და აზნაური-შვილი გვერდში არ ამოუ-
დგება იმ კაცს, რომელსაც გლეხურად აცვია,
თუნდ კეთილშობილიც იყოს: — „იმე, იმ კაცს
გვერდში რავა ამოვუდგები, ეისაც გლეხკაცუ-
რად აცვია; რომ ვინმე შევვეყაროს, მეც ყა-
ძახს არ დამიძახებს“. პუდაბზიკაც, რასაკირვე-
ლია, ასე ფიქრობდა ჩემზედ. ის გაჯავრებუ-
ლი სწყვეტდა და სწყვეტდა მათრახს თავის
ვირთაგვა ცხენსა, მაგრამ ცხენი ყურსაც არ
აპანტურებდა. სერზედ გაველით. სამხრეთით
მიეფინებოდა რიონის ჭალები, რომელზედაც
აქა-იქ სიმინდის ყანები მწვანედ ელვარებ-
დნენ; ამ ჭალებს საზღვრავდა ლურჯი ბაწა-
რი საჯავახოს და ზურის მოებისა. ამ დროს
ერთ ხის ძირას მუშები დაფინახეთ. იმათ სა-
მხარი ეჭამათ და ისვენებდნენ. „შევდე იმ
დედა გო... რავა ტყულა არიან. სულ ძინავენ!
დარიბი იქნებიან აპა რა იქნებიან!“ — მითხრა
გურულმა. — ნეტა ერთი შენც თოხი მოგცენ
და დილიდგან საღამომდე ამისთანა სიცხეში
გამუშაონ, ენახავ, იტყვი თუ არა მა-
გისთანა სიტყვებს? ეს პასუხი გულზედ ლახ-
ვრად დაესო ჩემს გულ-ამაყს მეგობარს. ზაფი-
ცხდა. ზულში რას ფიქრობდა, ისიც ვიცოდი:
„აგირავა გამიბედა ამ ყაძახის მგზავსმა, ამან“!..
აპა, შე ყაძახის (გლეხის) შვილო! აპა, კიდო მით-
ხარიმაგისთანა სიტყვები, მეშენ გიზამ ნაქარს!..
არ გიცხუნებ კაი-კაის მათრახს მაგ ზურგში!..“
თუმცა გულში ამას ლაპარაკობდა, მაგრამ
ცხადათ კი ჩემზედ ხელი ემოკლებოდა. იც-
ოდა რომ გლეხკაცის ტყაპუჭში აზნაურის
შეილი ეყიდა გამოხევეული. ჩემი ჯავრი თავის
ცხენზედ ამოიყარა. რათიც იქნა, ოთხი ამო-
ალებინა და წინამგზარებს დაუახლოედა.
ვითომ იმან ამით დამიტკიცა: „შენისთანა ყა-
ძახებს თავს არ გაუყალებო.“ მემანც ჩემთვის
ცსთქეი, შენ გახრევილს ცხენს ხანჯალიც რომ
შესცე, ჩემ ჯორთან სიარულს ვერ მოაშლე-
ვინებ. მართლაც, ხუთ წამს არ გაუვლია,

ისევ დავეწიე! გურული როგორდაც თვალ
მარიდებდა; შევნიშნე, ჩემზედ ძლიერ გამწყრა
ლი იყო. ის ძალიან შეუშინდა ჩემს სიტყვებს
მეონია, კოდით სიმინდს (*) დაპირდებოდ
თავის გახრევილს ცხენს, ოღონდ კი ჩემზე
დაწინაურებულ იყო. იმის უბედურება იყო
რომ ვირთავა ბედაურს ფეხს არ ერჩოდა
დაბინდდა. ზღახათუბანს რომ მივედით, ას
საათი შესრულდა. აქ ჩიკოლიკს ბევრ
მეგობრები ჰყეანდა. პრჩია, არჩია, ვისას უნდ
ჩამომხდარიყავით დაბოლოს გადაწყვიტა რო
ერთს შეძლებულს აზნაურის ოჯახში მისუ
ლევიყავით.—აბა ქუდაბზიკა, წინ წალი დ
მასპინძლის ჩევნი მოსელა შეატყობინე-უოხრ
გურულს ჩიკოლიკმა.—მამა ნუ წაგიწყვდება
ერთი წინ წაითამაშე შენი ბედაურითა,— მე
დავუმატე.—ვეი პლაც!... შენი გოუკრეჭელ
ჯორი არ გვინოს, ყმაწვილო, —სიამაყია
მომიგო ქუდა ბზიკაშ. ცოტახანს კიდევ ისმ
ოდა იმის მათხახის ტკაცუნი უმოვარო დამ
ეში, მერე კი სულ მიწნარდა. ჩეენ ცოტ
დუქანთან შეეიცადეთ და შემდეგ მიემართეთ
სახლს აზნაურის ზიქმა ჭიშკარი (ალაყაფც
კარი) ააჭრიალა. მზოში ჩაევდით. ზზაში ძა
ლიან დამტანჯა ჩემმა ჯორმა. იმისმა ჯაგა
გმა და ქუსლის ცემმ ტანში დამამტკრია
შეხები დამეფორხს. ჯორიდამ ჩამოხდომა მენა
ტრებოდა. ვიფიქრე “ჩემ ნივთებს მასპინძლი
ბიჭები ყურს უგდებენ; ჩემ ჯორსაც იმაი
გადაცემ”. მინდოდა რაც შეიძლება მალ
ჩამომხდარ ეყავ და აიგანში დაწოლილები
აე. ვაი, როგორ მოესტყუედი! მასპინძლი
ბიჭებმა, როგორც კი გლეხური ჩიხით შემწი
შენეს, იფიქრეს, ეს ხლებული უნდა იყოს
და გვერდი ამიარეს. ზედაც აღარავინ შემომ
ხედა. “აი, გაგიწყრა ღმერთი”, ვთქი ჩე
გუნებაში. ქუდაბზიკა აქ დატრიალებდა დ
ამისთანა გაჭირებულს მდგომარეობაში რო
დამინახა, ძალიან იამა, ალბათ გულში გაიფი
ქრა: “ჴი მასთო გიჩჩენია, შე ყაბახო, შენ!
ზურგი შემაქცია. ვითამ ვერ ვხედავო. ჩე
ჯორს ხეირჯინ-უნაგერი მოეხადე და ადა
ში (იმერეთში ოთახებიანსა და იატაკით მო
გებულს სახლს ოდას ეძახიან) მიმქონდა. რო
გორც კი ფეხი შევდგი კიბის მეორესაფეხურზედ
ფიცარი ჩამიტყდა და ხვირჯინ-უნა
გრიანათ ყირამალაზედ გადაცურიდი. ქუდა
ბზიკამ ზეეიდამ დამიძახა: “აქანეი მოდი დ
აგაყენებ!” ამისთანა დაცინებამ სულ სირ
ცხვილით დამწერა. მე ვიყავი შთამომავლობი
აზნაური. ურიო ესა მკლავდა, რომ მასპინ
ძლის ბიჭებმა ყურადღება არ მომაქციეს. მინ
დოდა ისინი მათხახით დამეტიებინა, მაგრა
სხევის ოჯახში ვიყავი და ამასაც ვფიქრობდ
ვაი თუ, შალის ჩიხაში აზნაურობა აღარ გაიკ
ითხონ და ხელი შემდევან, მაშინ ხომ სულ
გაეუპატიურდები-მეთქა. ვარჩიე ისევ ჩემ ბე
დის წერას დაემორჩილებოდი.—ნეტა
აზნაურის შეიღავთ მაინც არ მიცნონ, —ვფი
ქრობდი გუნებაში. ჩეენ მასპინძლის ადა
პატარა აიგანი (ბალკონი) ჰქონდა, მაგრა
რიკულიკი ერთიც აღარ ებადა, სულ ჩაცვი
ნოდა, თითქო ადამისწლის მოხუცი ყოფი
ლიყოს. თვითონ ხარიხაც (ფრთედი) ასეთ რი
გათ ირწევოდა, რომ იმის ჩაქცევას ერთი ხე
ლის კვრის მეტი არა უნდოდა რა. ჯერ მინდ
ოდა აიგანზედ თავისუფლად წამოწალილებ
ყავ, მაგრამ, რაკი ხარიხის სისუსტე შევამჩნი
ისევ ოთახში შესელა ვამჯობინე. სასტუმრი
ოთახი ფიცრის იატაკით იყო მოგებული
ზიცარსა და ფიცარს შუა იატაკს ასეთ
ზარღალალები ჰქონდა დატანებული, რო
დიდი გაფრთხილება გიმართებდა, ფეხი ა
ჩაგვარდნოდა. „პარგათ არ უნდა ეთბილოს ა
ზამთარში“ —გავივლე გუნებაში. მთან

(*) მეემო იმერეთში ქერს იშვითად სთესნ; იმ
მაგივრად ცხენებს სიმინდს აჭმევენ.

ସେରିଳୀ ନୁମ୍ବରୀ	ବିଲେଟିଲୀ ନୁମ୍ବରୀ	ମୋହରୀ ମାନ୍ୟତା									
2,864	27	୧୦୦.୧	14,819	20	୨	4,480	14	୧୯,୪୧୫	18	୧୯,୪୧୫	୧୮
1,850	5	୬୩.୭	7,420	40	୨	15,389	48	୨୨୨୮	୩୯	୨୨୨୮	୩୯
19,140	19	୮୭୦.୧	13,240	27	୨	2,433	୪୫	୧୦,୫୬୭	୮	୧୩,୩୬୮	୧୦
17,685	49	୦୭୭.୧	18,498	43	୨	19,162	୩୦	୧୩,୩୬୮	୧୧	୧୩,୩୬୮	୧୧
10,148	9	୧୩୧.୧	16,890	37	୨	3,893	୨୭	୪,୬୪୪	୩	୪,୬୪୪	୩
10,491	44	୧୩୬.୧	4,455	୧୮	୨	2,୯୫	୪୫	୧୦,୦୨୬	୩୭	୧୦,୦୨୬	୩୭
12,୯୭୮	୨୬	୦୯୩.୧	3,୫୫୮	୪୨	୨	୨,୫୪୦	୩୩	୮,୧୯୮	୧	୮,୧୯୮	୧
17,୭୩୫	୧୮	୮୭୭.୧	11,୮୩୦	୩୫	୨	୬,୩୧୮	୩୯	୩,୨୬୪	୩୮	୩,୨୬୪	୩୮
15,୮୦୭	୧୯	୫୫୧.୧	6,୩୦୨	୪୭	୨	୬,୬୧୫	୩୨	୬,୦୮୧	୨	୬,୦୮୧	୨
13,୩୩୯	୨	୧୮୮.୧	16,୦୫୧	୪୨	୨	1,୮୦୪	୪୯	୧୯,୬୪୧	୪୦	୧୯,୬୪୧	୪୦
1,୮୪୪	୩୩	୦୬୦.୧	11,୯୦୭	୫୦	୨	14,୧୨୪	୪୮	୧୨,୨୪୦	୩୭	୧୨,୨୪୦	୩୭
16,୨୩୯	୧୭	୧୫୩.୧	18,୭୮୯	୨୬	୨	୨,୪୬୮	୩୭	୩,୩୧୮	୩୫	୩,୩୧୮	୩୫
17,୬୯୫	୧୧	୧୮୯.୧	13,୦୧୫	୩୧	୨	19,୮୬୬	୪୪	୫,୫୬୦	୩୫	୫,୫୬୦	୩୫
7,୯୭୭	୩୪	୧୦୫.୧	3,୪୪୭	୨୪	୨	୩,୩୩୨	୩୫	୪,୩୫୪	୧୩	୪,୩୫୪	୧୩
୦୦,୦୫୬	୪୩	୧୦୫.୧	5୨୨	୨୭	୨	19,୨୨୬	୧୮	୫,୨୧୨	୩୭	୫,୨୧୨	୩୭
18,୯୯୭	୧୪	୭୮୭.୧	7,୮୭୭	୧	୨	୨୪୯	୪୭	୧୫,୭୨୭	୩୬	୧୫,୭୨୭	୩୬
16,୨୭୭	୪୪	୧୦୫.୧	11,୪୬୪	୬	୨	13,୧୪୦	୩୫	9,୧୧୪	୩୧	9,୧୧୪	୩୧
11,୦୩୯	୨୦	୧୯୮.୧	19,୬୮୩	୩୩	୨	7,୩୨୯	୧୭	୮,୯୦୩	୨୯	୮,୯୦୩	୨୯
5,୬୪୭	୭	୧୦୫.୧	5,୫୦୦	୩	୨	15,୦୩୨	୪୬	5,୮୯୪	୪୬	5,୮୯୪	୪୬
18,୪୩୪	୪୭	୧୦୫.୧	6,୧୬୭	୩୨	୨	15,୧୬୦	୩୦	4,୦୫୧	୨୯	12,୧୨୦	୧
10,୦୩୯	୨୧	୧୦୫.୧	18,୨୦୨	୩	୨	18,୬୩୬	୨୭	6,୬୭୧	୨୪	6,୬୭୧	୨୪
16,୧୧୬	୨୧	୧୦୫.୧	17,୧୭୬	୪୬	୨	13,୮୧୩	୩୭	7,୦୬୦	୬	11,୮୬୨	୪୯
7,୨୮୧	୪୩	୧୦୫.୧	1,୧୩୪	୪୯	୨	8,୬୮୬	୨୦	1,୫୯୩	୧୨	18,୨୧୮	୫୦
,୨୬୪	୪୯	୧୦୫.୧	13,୪୩୪	୧୧	୨	19,୬୯୮	୨୮	7୫୦	୨	17,୩୦୬	୧୦
703	୪୯	୧୦୫.୧	6୭୧	୪୮	୨	13,୮୧୩	୧୮	୧୮,୨୧୮	୫୦	8,୭୬୮	୨୮
8,୭୪୧	୧୩	୦୦୬.୧	17,୨୧୫	୮	୨	1,୫୩୬	୨୮	13,୫୭୧	୩୩	13,୫୭୧	୩୩
18,୫୮୭	୬	୧୦୫.୧	7,୬୫୧	୧୭	୨	17,୭୮୬	୨୮	୧୧,୪୩୯	୩୫	11,୪୩୯	୩୫
13,୨୧୧	୨	୧୦୫.୧	15,୫୬୭	୫୦	୨	9,୮୧୨	୩୯	17,୩୦୬	୧୦	17,୩୦୬	୧୦
7,୮୨୮	୧୬	୧୦୫.୧	16,୮୨୪	୨୮	୨	1,୭୦୭	୩୩	8,୭୬୮	୨୮	13,୫୭୧	୩୩
18,୭୨୪	୪୦	୧୦୫.୧	8,୦୬୦	୪୯	୨	4,୨୩୦	୨୮	11,୪୩୮	୩୫	11,୪୩୮	୩୫
9,୧୩୯	୨	୧୦୫.୧	17,୪୩୯	୨	୨	13,୮୮୯	୧୦	11,୪୩୮	୩୫	18,୮୯୪	୨୫
18,୩୨୧	୨୫	୧୦୫.୧	2,୩୯୭	୧୦	୨	7,୨୨୫	୪୮	18,୮୯୪	୨୫	18,୮୯୪	୨୫
12,୦୪୨	୨୧	୧୦୫.୧	1,୩୫୦	୪୦	୨	19,୬୯୨	୧୫	—	—	—	—
17,୨୧୨	୩୪	୦୮୦.୧	9,୮୪୦	୭	୨	10,୦୧୭	୩୦	—	—	—	—
19,୧୦୨	୨୯	୧୦୫.୧	16,୦୫୪	୧୩	୨	2,୪୦୫	୨୭	—	—	—	—
19,୭୬୫	୩୧	୧୦୫.୧	4,୮୫୩	୧୭	୨	2,୧୧୩	୨୪	—	—	—	—

ଅଶ୍ରୁ ଜ୍ୱାଗର

୧୮୬୭ ମେ୩୧

ଅଶ୍ରୁ ଜ୍ୱାଗର

ଅଶ୍ରୁ ଜ୍